

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant Kamila Zacharz

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości SSA Włodzimierza Brazewicza, w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na rozprawie w dniu 4 czerwca 2025 r. odwołania wniesionego przez Krajową Radę Sądownictwa od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 12 kwietnia 2024 r., sygn. [...]

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p.

postanowił:

I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

Arkadiusz Sopata Marek Dobrowolski Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Rejonowego w S. X. Y. został obwiniony o to, że: w wypowiedzi opublikowanej w dniu [...] 2019 roku na portalu internetowym [...].pl publicznie, używając tego środka masowego przekazu, zniesławił sędziego X.1 Y.1 poprzez wygłoszenie nieprawdziwych stwierdzeń, że sędzia X.1 Y.1 był karany dyscyplinarnie oraz wpływał na decyzje Krajowej Rady Sądownictwa przy konkursach na wolne stanowiska sędziowskie, przez co uchybił godności urzędu oraz zasadom etyki zawodowej określonym w § 2, § 4, § 5 ust. 2, § 10 i 16 uchwały

Krajowej Rady Sądownictwa z 19 lutego 2003 roku w sprawie uchwalenia zbioru zasad etyki zawodowej sędziów w zakresie nakazu przestrzegania dobrych obyczajów, dbania o autorytet swojego urzędu i nie stwarzania swoim zachowaniem nawet pozorów nieprzestrzegania porządku prawnego, unikania zachowań, które mogłyby podważyć zaufanie do jego niezawisłości i bezstronności oraz unikania zachowań mogących przynieść ujmę godności sędziego, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu obowiązującym do 13 lutego 2020 roku (dalej powoływana jako: u.s.p.).

W dniu 28 marca 2024 roku Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości, ustanowiony do prowadzenia sprawy przeciwko X. Y. pod sygn. akt [...], cofnął wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Postanowieniem Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 12 kwietnia 2024 r., sygn. [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. umorzono postępowanie dyscyplinarne wobec sędziego Sądu Rejonowego w S. X. Y. w zakresie zarzucanego mu czynu dyscyplinarnego, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Odwołanie od powyższego rozstrzygnięcia wniosła Krajowa Rada Sądownictwa, która zaskarżyła je w całości na niekorzyść obwinionego, podnosząc:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, a polegające na realizowaniu i podkreślaniu przyczyn instytucji umorzenia postępowania na podstawie mechanizmów budzących wątpliwości, co do ich zgodności z konstytucją w postaci czynności Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości w sytuacji, gdy istnieją poważne wątpliwości co do zgodności z konstytucją następujących uregulowań dotyczących tego Rzecznika:

- a. art. 41b § 3b u.s.p. jako niezgodny z art. 2, art. 173 i art. 178 ust 1 w związku z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP;
- b. art. 112b u.s.p. jako niezgodny z art. 2, art. 173 i art. 178 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP,

c. art. 114 § 9 u.s.p. jako niezgodny z art. 2, art. 173 i art. 178 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP, w zakresie, w jakim przewiduje, że Minister Sprawiedliwości może złożyć sprzeciw od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia postępowania

d. art. 114 § 9 u.s.p. jako niezgodny z art. 2, art. 173 i art. 178 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim przewiduje, że wniesienie sprzeciwu przez Ministra Sprawiedliwości od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia postępowania jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego;

e. art. 114 § 9 u.s.p. jako niezgodny z art. 2, art. 173 i art. 178 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim przewiduje, że wskazania Ministra Sprawiedliwości we wniesionym sprzeciwie co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego;

f. art. 114 § 12 u.s.p. jako niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą zakazu nadmiernej ingerencji, art. 173 i art. 178 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim przewiduje, że Minister Sprawiedliwości może żądać od rzecznika dyscyplinarnego przesłania materiałów zebranych w toku czynności wyjaśniających lub postępowania dyscyplinarnego, a zawierających dokumenty z akt sądowych, zaś rzecznik dyscyplinarny jest zobowiązany do niezwłocznego przesłania tych materiałów,

tj. naruszenie art. 128 u.s.p. w zw. z art. 441 § 1 k.p.k. w zw. z art. 193 Konstytucji RP, poprzez zaniechanie powinności skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Formułując powyższe zarzuty autor odwołania wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego do ponownego rozpoznania w celu wyeliminowanie z jego podstawy wskazanych przez sąd meriti okoliczności opisanych w art. 17 k.p.k.

Na rozprawie w dniu 4 czerwca 2025 r. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości wniósł o nieuwzględnienie odwołania wniesionego przez KRS i utrzymanie zaskarżonego postanowienia w mocy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wywiedzione odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Trafnie bowiem przyjął sąd meriti, iż doszło do skutecznego wstąpienia Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, a postępowanie dyscyplinarne prowadzone przeciwko obwinionemu sędziemu należało umorzyć z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, która uczyniła dalsze procedowanie niedopuszczalnym. Podnoszone natomiast w odwołaniu kwestie sprowadzające się do naruszenia przez sąd a quo przepisów proceduralnych, oparte na kwestionowaniu ich konstytucyjności, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zważając, iż u.s.p. nie reguluje swym zakresem postępowania w przypadku cofnięcia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, koniecznym jest zastosowanie odesłania z art. 128 u.s.p., które upoważnia do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. W piśmiennictwie podkreśla się, że tego rodzaju przepisy odsyłające wyrażają nakaz posłużenia się analogią ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający (zob. J. Wróblewski, *Przepisy odsyłające*, ZNUŁ. Nauki Humanistyczne, Seria I, Łódź 1964, z. 35, s. 9).

Na gruncie procedury karnej przyjmuje się natomiast, iż w art. 14 k.p.k. ustawodawca wyraził zasadę skargowości, zgodnie z którą organ procesowy wszczyna i prowadzi postępowanie na skutek skargi podmiotu bezpośrednio zainteresowanego rozstrzygnięciem (§1). Zgodnie z treścią § 2 zd. 1 powołanego przepisu oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. Wszczęcie postępowania sądowego zasadniczo uzależnione jest od skargi uprawnionego podmiotu, a jedynie wyjątkowo - jako odstępstwo od zasady - istnieje możliwość działania przez sąd z urzędu (zob. S. Stachowiak, *Wpływ zasady skargowości na formę*

współczesnego polskiego procesu karnego [w:] *Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci Prof. S. Waltosia*, red. J. Czapska, A. Gaberle, A. Świątłowski, A. Zoll, Warszawa 2000, s. 485-491). Zasada skargowości nie zawęża się tym samym jedynie do inicjowania postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale dotyczy każdego postępowania sądowego. Skargą w rozumieniu art. 14 § 1 k.p.k. jest akt oskarżenia oskarżyciela publicznego, posiłkowego lub prywatnego (art. 331 k.p.k., art. 487 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.), jak również ich surogaty, jak wniosek o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu (art. 335 § 1 k.p.k.), wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (art. 336 i 325i § 3 k.p.k.), wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym (art. 517d § 1 i 2 k.p.k.), czy też skarga złożona na policji w sprawach z oskarżenia prywatnego i przekazana sądowi (art. 488 § 1 k.p.k.). Do skarg, które stanowią żądanie wszczęcia określonego postępowania sądowego, należą także: zażalenie (art. 459 k.p.k.), apelacja (art. 444 k.p.k.), kasacja (art. 519 k.p.k.), skarga na wyrok sądu odwoławczego (art. 539a k.p.k.), wniosek o wznowienie postępowania (art. 542 k.p.k.), wniosek o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego (art. 549 k.p.k.), wniosek o wydanie wyroku łącznego (art. 570 k.p.k.), wniosek o wydanie osoby ściganej (art. 602 k.p.k.), żądanie odszkodowania (np. art. 554 k.p.k.) itp. (zob. J. Kosonoga [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

Analogicznie przedstawia się sytuacja w zakresie postępowania dyscyplinarnego, w którym warunkiem prowadzenia przed sądem dyscyplinarnym postępowania jest istnienie skargi zasadniczej pochodzącej od uprawnionego oskarżyciela (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., art. 114 § 8 u.s.p.). Funkcję żądania wszczęcia postępowania na jego gruncie pełni zatem wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, który determinuje możliwość zarówno wszczęcia, jak i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu przed sądem. Dla merytorycznego rozpoznania wniosku wymagane jest skuteczne jego złożenie i utrzymywanie określonego żądania przez właściwego rzecznika dyscyplinarnego. Oznacza to, że może on wiążąco cofnąć wniesione pismo inicjujące to postępowanie. Cofnąć, w znaczeniu słownikowym, to m. in. wstrzymać

lub odwołać coś, powrócić do poprzedniego stanu (zob. S. Dubisz (red.), *Uniwersalny słownik języka polskiego*, t. 1, Warszawa 2003, s. 480).

Przyjąć zatem należy, że na gruncie postępowania dyscyplinarnego wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej jest czynnością odwoalną, a jego cofnięcie wywołuje taki stan, jakby powyższego w ogóle nie wniesiono, a zatem przestaje ona funkcjonować procesowo i nie wywołuje skutków prawnych (zob. J. Kosonoga [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

Mając natomiast na uwadze fakt, że pismem z dnia 28 marca 2024 roku Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości cofnął wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej dotyczącej obwinionego sędziego, postępowanie w sprawie należało umorzyć po myśli stosowanego odpowiednio na mocy analogii prawnej, wynikającej z regulacji przewidzianej z art. 128 u.s.p., art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. Tak też postąpił sąd meriti i brak jest podstaw do kwestionowania trafności zapadłego rozstrzygnięcia. Literalne brzmienie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. obliguje bowiem, by postępowanie umorzyć, jeśli zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

W ocenie Sądu Najwyższego sąd meriti w pełni trafnie przyjął, iż doszło do skutecznego wstąpienia do toczącego się postępowania Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości i organ ten stał się właściwym do prowadzenia niniejszej sprawy dyscyplinarnej, co wyłącza możliwość podejmowania w niej czynności przez dotychczasowy organ dyscyplinarny, tj. Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych w Warszawie.

Wskazać należy, iż Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 marca 2024 r. na podstawie art. 112 b § 1 i 2 u.s.p. powołano sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku Włodzimierza Brazewicza na Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia m.in. sprawy o sygn. akt: [...]. Następnie, postanowieniem z dnia 15 marca 2024 r., sygn. akt: [...], Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości sędzia Włodzimierz Brazewicz na podstawie art. 112 b § 1

zd. in fine i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 Prawo o ustroju sądów powszechnych wstąpił do postępowania dyscyplinarnego prowadzonego pod sygn. akt [...] przeciwko sędziemu Sądu Rejonowego w S. X. Y.

Zgodnie natomiast z art. 112 b § 1 u.s.p. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie (§ 1). Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród sędziów sądów powszechnych lub Sądu Najwyższego (§ 2 zd. 1) Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszcząć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania (§ 3).

Sama już treść powołanego przepisu ustawy u.s.p. wprost zatem wskazuje, iż Minister Sprawiedliwości dysponuje uznaniową prerogatywą powołania rzecznika dyscyplinarnego do prowadzenia danej sprawy, a ten wstępuje do oznaczonego postępowania niezależnie od jego etapu. Posłużenie się przez ustawodawcę jednoznacznym w swym znaczeniu sformułowaniem „wyłącza innego rzecznika” ustanawia go natomiast właściwym do podejmowania czynności w danej sprawie.

Wskazać nadto trzeba, iż przepis art. 112b u.s.p., wprowadzony do u.s.p. ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, normujący instytucję Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, „nie jest zawieszony w ustawowej próżni, lecz zsynchronizowany z innymi regulacjami przewidzianymi w u.s.p. i tak należy przepis ten odczytywać. Zgodnie zaś z art. 112 u.s.p. regułą jest, iż oskarżycielami przed sądami dyscyplinarnymi są: Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, a także zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach apelacyjnych i zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach okręgowych. Przewidzianą w art. 112b u.s.p. instytucję Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości postrzegać zatem należy w kategoriach wyjątku od wskazanej reguły. Takie odczytanie powyższych założeń czyni instytucję Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości systemowo uzasadnioną. Przykładowo

dojść może do sytuacji, gdy tylko wyznaczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości będzie dawało możliwość przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego (gdy np. przedmiotem postępowania dyscyplinarnego będzie czyn sędziego polegający na znieważeniu wszystkich urzędujących rzeczników dyscyplinarnych). Funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości mogą pełnić co do zasady sędziowie, a zatem osoby z definicji cechujące się określonymi przymiotami charakterologicznymi, a także ustrojowo niezależne i niezawisłe oraz – w drodze wyjątku - prokuratorzy, którym także ustawa zapewnia niezależność. Dodatkowo sam Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości (podobnie jak inni rzecznicy dyscyplinarni) w ramach swej funkcji jest niezależny od Ministra Sprawiedliwości oraz innych organów władzy wykonawczej” (zob. Postanowienie SN z 19.11.2024 r., II ZOW 45/24, LEX nr 3780382).

W odwołaniu Krajowa Rada Sądownictwa skoncentrowała się na podważeniu nie tyle procesowej legitymacji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, gdyż ta znajduje oparcie w art. 112b u.s.p., lecz na konstytucyjności jego ustrojowej legitymacji twierdząc, że zachodzą wątpliwości co do jej zgodności z art. 2, art. 173 i art. 178 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP. Nie można zatem podzielić tak sformułowanych zarzutów z odwołania, w którym przecież kwestionuje się trafność postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, czyli decyzji procesowej sądu meriti, opartej na zastosowaniu w postępowaniu dyscyplinarnym unormowania z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 14 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

W ocenie Sądu Najwyższego zastrzeżenia co do konstytucyjności przywołanych w treści odwołania przepisów znajdują byt li tylko w sferze przyjętej przez skarżącego interpretacji prawa, podważającej jednocześnie ustawę korzystającą z domniemania konstytucyjności. Zważyć bowiem należy, iż obowiązująca ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych do tej pory nie została uznana za niezgodną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, jak również nie stwierdzono jej sprzeczności z prawem europejskim. Sąd a quo nie uchybił podnoszonym w odwołaniu przepisom, jak również nie naruszył art. 441 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie jego stosowania, gdyż wskazany przepis adresowany jest do

sądu odwoławczego, który przy rozpoznawaniu środka odwoławczego może wystąpić do Sądu Najwyższego z tzw. pytaniem prawnym. Sąd a quo nie mógł zatem poprzez zaniechanie naruszyć przepisu, którego nie miał uprawnienia stosować.

W ocenie Sądu Najwyższego nie wykazano w odwołaniu, iż zachodzą jakiegokolwiek uzasadnione wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów instytucji przesłanek procesowych ujętych w katalogu z art. 17 § 1 k.p.k., w tym określonej w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., jak i prawnej możliwości złożenia oświadczenia o cofnięciu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej ujętej w art. 14 § 2 k.p.k. Zgodnie z art. 193 Konstytucji RP, każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Postępowanie toczące się przed Trybunałem Konstytucyjnym w wyniku wniesienia pytania prawnego jest więc kontrolą związaną z konkretną sprawą, zawisłą przed sądem, na gruncie której pojawiła się wątpliwość co do legalności lub co do konstytucyjności przepisu prawnego, który ma być zastosowany w tej właśnie sprawie (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2002 r., sygn. akt P 7/00, OTK ZU 2002, nr 2A, s. 163). Przedstawienie przez sąd pytania prawnego w kwestii zgodności aktu normatywnego (przepisu prawnego) z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami jest dopuszczalne wyłącznie w sytuacji, gdy sąd powziął przekonanie, iż niezgodność ta dotyczy właśnie tego aktu normatywnego (przepisu prawnego) z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, który ma być podstawą rozstrzygnięcia w sprawie rozpoznawanej przez ten sąd. Przedmiotem pytania prawnego sądu nie może być akt normatywny (przepis prawny), który nie ma bezpośredniego znaczenia dla rozstrzygnięcia w rozpoznawanej przez sąd sprawie i z tej przyczyny nie będzie podstawą prawną rozstrzygnięcia (zob. np. A. Wasilewski, Przedstawianie pytań prawnych Trybunałowi Konstytucyjnemu przez sądy - art. 193 Konstytucji RP, Państwo i Prawo 1999, nr 8, s. 32).

Uwadze Sądu Najwyższego nie umknął jednocześnie fakt, iż w toku pozostaje skierowany do Trybunału Konstytucyjnego wniosek Krajowej Rady Sądownictwa o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (sprawa prowadzona pod sygn. akt K 16/24).

Zważyć jednakże należy, iż jakkolwiek wyliczenie przyczyn zawieszenia postępowania karnego w art. 22 § 1 k.p.k. nie jest wyczerpujące, to jednak krąg okoliczności, które można uznać za inne, tj. nie wymienione *expressis verbis* w tym przepisie, jest bardzo ograniczony, a „do kategorii „innej przyczyny” zawieszenia postępowania na mocy art. 22 § 1 k.p.k. nie można zaliczyć kwestii prejudycjalności (zob. postanowienie SN z 12.06.2003 r., SNO 30/03, LEX nr 471878). W postanowieniu z 19 października 2010 r. (WZ 45/10) Sąd Najwyższy podkreślił natomiast, że „powody zawieszenia postępowania podane w art. 22 § 1 k.p.k. mają charakter przeszkód natury faktycznej, nie dają natomiast podstaw do zawieszenia z uwagi na oczekiwanie na prejudykat czy orzeczenie w innej sprawie”. Jako wyjątki od powyższej zasady wskazuje się w orzecznictwie przedstawienie przez sąd pytania prawnego na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym. W takiej sytuacji rozstrzygnięcie sprawy jest uzależnione od prejudykatu w postaci orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (postanowienie SN z 12 czerwca 2003 r., SNO 30/03, LEX nr 471878). W piśmiennictwie słusznie podkreśla się jednak, że w takich przypadkach możliwość zawieszenia postępowania jest wątpliwa, z uwagi na samodzielność jurysdykcyjną sądu karnego, który zobligowany jest do samodzielnego rozważenia konstytucyjności przepisów, na jakich ma oprzeć swoje rozstrzygnięcie (zob. B. Nita, Zawieszenie postępowania karnego w związku z postępowaniem przed Trybunałem Konstytucyjnym, PS 2000/1, s. 9).

W ocenie Sądu Najwyższego okoliczność skierowania przez KRS wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych nie stanowi określonej w art. 22 § 1 k.p.k. długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania dyscyplinarnego wobec obwinionego sędziego. Ustawa

Prawo o ustroju sądów powszechnych nie zawiera w swej treści przepisu stanowiącego podstawę zawieszenia postępowania dyscyplinarnego w związku z prejudycjalnością. W podobny sposób kwestię tę rozstrzygnięto w pozostałych ustawach systemowych: prawo o notariacie, o prokuraturze, prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawie o Sądzie Najwyższym.

Sąd Najwyższy aprobuje ugruntowane stanowisko doktryny w zakresie zawężającej wykładni art. 22 § 1 k.p.k. Na gruncie postępowania dyscyplinarnego nie można również tracić z pola widzenia jednej z naczelnych zasad procesu karnego, tj. zasady samodzielności jurysdykcyjnej, wyrażonej w art. 8 § 1 k.p.k., a znajdującą zastosowanie na gruncie niniejszej sprawy mocą art. 128 u.s.p., która ma zastosowanie w każdym przypadku procedowania przez sąd i na każdym etapie postępowania. Dopiero rozstrzygnięcia, które zostały wydane odpowiednio przez Trybunał Konstytucyjny lub Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, będą miały bowiem wpływ na treść danego rozstrzygnięcia sądu. Samo zainicjowanie procedury przed powyższymi organami nie stanowi rozstrzygnięcia innego sądu lub organu w myśl art. 8 § 1 k.p.k. Tylko wydane przez te organy orzeczenia, w związku z prawidłowo zainicjowaną procedurą, stanowią dla sądu procedującego w danym postępowaniu wiążące rozstrzygnięcia.

Słuszność powyższego pogląd wspiera chociażby treść art. 540 § 2 i 3 k.p.k., który jednoznacznie wskazuje, w jakich sytuacjach i jakie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego czy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej będą miały wpływ na wznowienie postępowania (zob. D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021, art. 540).

Kierując się przedstawionymi względami rozstrzygnięto jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]

Arkadiusz Sopata Marek Dobrowolski Maria Szczepaniec